

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет "Св. Кирил и Методиј" Скопје
Правен факултет "Јустинијан Први" Скопје

КАЗНЕНО - ПРАВНИ АСПЕКТИ НА ПЕДОФИЛИЈАТА

Кандидат:
Александра Ангеловска
бр. на досие : 110

Ментор:
Проф. д-р. Никола Тупанчески

Скопје
Јануари, 2011 година

Содржина

Вовед.....	4
I ДЕЛ	
ПОИМНО ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПЕДОФИЛИЈАТА И СЕКСУАЛНАТА ЗЛОУПОТРЕБА НА ДЕЦА	7
1. Теоретски осврт на прашањето за педофилија и сексуална злоупотреба на деца	7
1.1. Поим и дефиниции на педофилија и сексуална злоупотреба на деца	9
1.1.1. Видови сексуална злоупотреба на деца	14
2. Основни карактеристики и обележја на сторителите	15
2.1. Класификации на сторителите	16
2.2. Преглед на статистички податоци за возраста, професијата и општествено - економските прилики во кои живеат сторителите	17
2.3. Жените во својство на сторители на сексуални деликти на штета на децата.....	19
3. Психолошки профил на педофилите кои сексуално злоставувале дете	21
4. Кои се мотивите за злоупотреба?.....	23
5. Последици од сексуалната злоупотреба на деца	25
II ДЕЛ	
МЕЃУНАРОДНО – ПРАВНА РЕГУЛАТИВА ЗА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА ОД СЕКСУАЛНИ НАПАДИ И ЗЛОУПОТРЕБА	29
1. Меѓународно – правни аспекти на сексуалната злоупотреба на деца	29
1.1. Конвенција за правата на детето	29
1.2. Конвенција на Советот на Европа за заштита на деца од сексуална експлоатација и сексуална злоупотреба	32
1.3. Факултативен протокол кон Конвенцијата за правата на детето кој се однесува на продажба на деца, детска проституција и детска порнографија	34
1.4. Протокол за превенција и сузбивање на сексуално насилство против жени и деца	35
III ДЕЛ	
КОМПАРАТИВЕН ПРЕГЛЕД ВО СУЗБИВАЊЕТО НА СЕКСУАЛНОТО ЗЛОУПОТРЕБУВАЊЕ НА ДЕЦА	37

1. Сексуалната злоупотреба на деца во компаративното право	37
1.1. Германија	37
1.2. Франција	38
1.3. Хрватска	39
1.4. Србија	41
1.5. Црна Гора.....	43
IV ДЕЛ	
СЕКСУАЛНАТА ЗЛОУПОТРЕБА НА ДЕЦА ВО РМ	44
1. Актуелност на проблемот на сексуална злоупотреба на деца во РМ.....	44
2. Законска регулатива.....	46
3. Анализа на случаи на сексуална злоупотреба на деца во РМ	50
VI ДЕЛ	
ПРЕВЕНТИВЕН ПРИСТАП КОН ПРОБЛЕМОТ	57
1. Превенција и други можни решенија за сузбивање на педофилијата.....	57
Заклучок.....	60
Користена литература:	63

Светот сега, повеќе од секогаш, е убеден дека злото има илјада лица. Пред нив не треба да се замижува, напротив, треба да се разоткријат и јавно да се жигосаат со цел да се овозможи правилен развој и среќно детство на оние на кои тоа им припаѓа.....

Вовед

Признавањето на фактот дека детството е посебен момент во нашите животи само по себе повлекува бројни обврски за општествените структури, во напорите она што е прокламирано како такво, да добие максимална реализација и имплементација со позитивни ефекти за оние на кои се однесува. Обврските се состојат во обезбедување апсолутна заштита на децата како најранлива категорија од каков било напад врз нивниот интегритет и личност со кој би можело да се загрозат загарантираните детски права и да се нанесат тешки и непоправливи последици врз детската индивидуалност.

Сексуалната злоупотреба на деца претставува деструктивна социо - патолошка и криминогена појава која во последните неколку години се наметна како исклучително сериозна општествена опасност. Сексуалното злоупотребување на децата, манифестирано пред сè преку бранот на случаи на педофилија во Р. Македонија, на голема врата го отвори прашањето колку навистина се заштитени децата во нашата држава и како треба да се изгради одбранбен механизам со кој би биле обезбедени и сигурни. Она што не е доволно актуелизирано е прашањето: Што со иднината на децата - жртви на сексуална злоупотреба, како да продолжат да се развиваат без да го носат товарот на она што им се случило, без трауми и стигматизација од средината? Сексуалната злоупотреба на децата опфаќа широк дијапазон на последици, како здравствени, така и социјални кои се одразуваат непосредно и далекусежно врз децата. На тој начин се пројавува како огромна општествена опасност која предизвикува сериозно нарушување на елементарните човекови слободи и права. Споменатово доволно зборува за тоа дека постои навистина огромна општествена оправданост за разработка на оваа тема и давање придонес во нејзиното актуелизирање како посебна научна проблематика. Проблемите што се наметнаа во врска со сексуалното злоупотребување на деца

особено во последните неколку години сè повеќе ја нагласуваат потребата да се пронајде соодветно решение кое со тек на време ќе доживее практична имплементација, да се утврди кои се основните детерминанти на проблемот и да се работи на нивно намалување и превенирање со цел да се обезбеди сигурна иднина на најзасегнатите, а тоа се децата.

Главната цел на ова научно истражување е да се објасни феноменот на педофилија и сексуална злоупотреба на деца притоа давајќи посебен осврт на оние аспекти кои ја чинат неговата суштина, но истовремено преку детална анализа на целокупната законска регулатива и современите трендови и пракса во борбата против оваа застрашувачка појава да се утврди дали измените кои неодамна беа направени во нашиот КЗ имаат позитивен ефект во борбата против оваа појава, т.е. дали праксата на судовите да изрекуваат поостри казни, вклучувајќи и казна доживотен затвор, придонесе да се намали сексуалното злоставување на малолетни лица. Овде како особено дискутабилен се наметнува и фактот дека и порано имавме предвидено строга законска регулатива за казнување на педофилите, но при одмерувањето на казните никогаш не се одеше кон законскиот максимум, туку се изрекуваа минимални казни. Денес таквата практика е изменета, но се поставува прашањето дали поострените казни се доволни за сузбивање на педофилијата, т.е. намалување на бројот на случаи на сексуална злоупотреба на деца или пак е потребно да се преземат некои дополнителни суштински активности за да се подобри актуелната состојба. Значи, претходното прашање само по себе отвора простор за уште едно, а тоа е дали покрај заострената законска регулатива повеќе внимание треба да се посвети на превенцијата и стручниот надзор и работа со личности кои се склони кон ваквото девијантно однесување со цел да се спречи во иднина, откако тоа лице ќе ја издржи изречената казна повторно да го стори истото дело.

Сексуалната злоупотреба на деца не е нов феномен во општеството, но и покрај неговата актуелност, на овие простори не постојат доволен број на теоретски елаборации во кои би се разработил проблемот и би се понудиле конкретни решенија за негово надминување. Поради тоа постои научна оправданост за разработка на овие теоретски прашања што во иднина, пак, треба

да придонесе во изнаоѓањето на практични решенија и можности за сузбивање на сексуалното насилство врз деца и создавање на стабилен општествен поредок кој во целост ќе обезбеди заштита на детскиот развој и благосостојба.

Методологијата која е употребена при изработката на магистерскиот труд е во согласност со темата што е предмет на разработка. Со неа се доловуваат теоретските и практичните компоненти на темата, а истовремено се дава компаративен осврт и осврт на меѓународната регулатива која се однесува на истата. За да се постигне оваа цел, првенствено се одлучивме за примена на **аналитичкиот метод**. Преку неговата примена се овозможува доловување на теоретските аспекти на темата, но и анализа на сите аспекти кои ја сочинуваат како една целина. Понатаму, спознавањето на појавата како и детерминантите кои го одредуваат нејзиното настанување ја наметнува потребата од примена на **гносеолошкиот метод**. При анализа на предностите и слабостите на казнената регулатива што се однесува на оваа проблематика како и одразот т.е. имплементацијата на истата во реалноста, нормативното од една, а фактичката состојба од друга страна ќе биде употребен **социолошкиот метод**. Со помош на **case – study** методот најзначајните теоретски разработени прашања во оваа тема ќе бидат поткрепени со пресуди и практични примери од нашата судска пракса. Примената на овој метод е исклучително ефикасна, бидејќи преку него може да се утврди на кој начин се имплементираат законските решенија и дали практиката на пресудување и изрекување казни е конструктивна и ефикасна или пак е потребно истата да се менува. Преку примената на **компаративниот метод** се овозможува споредба на националната регулатива која се однесува на сексуално злоставување на деца со онаа во соседните земји, но истовремено се утврдува дали постои усогласеност на домашната регулатива со меѓународните акти и документи. Конечно, излагањето на заклучните согледувања и можните решенија во превенцијата и сузбивањето на педофилијата во нашата земја ќе биде овозможено со употреба на **дијалектичкиот метод**.

Користена литература:

- APA dictionary of psychology -American Psychological Association, Washington, 2007.
- Atanackovic, R. prof. d-r Dragoljub, Krivicno pravo – posebni deo, Savremena knjiga, Beograd, 1985 god.
- Bačić, prof. d-r Franjo, Šeparovic, Zvonimir, Krivicno pravo- posebni dio, Informator, Zagreb, 1997.
- Coulborn, F. Kathleen, Child Sexual Abuse: Intervention and Treatment Issues, National center of child abuse and neglect, New York, 1993.
- Crewdson, John, By silence betrayed: Sexual abuse of children in America, Little, Brown & Co, Boston, 1988.
- Davidson, C. Julia, Child sexual abuse- Media representations and government reactions, Routledge-Cavendish, New York, 2008.
- Faller, C. Kathleen, Interviewing children about sexual abuse (controversies and best practice), Oxford-University press, New York, 2007.
- Finkelhor, David, Sexually victimized children, The Free Press, New York, 1979.
- Flora, Rudy, How to work with sex offenders (A handbook for criminal justice, human service and mental health professionals), Haworth press, New York, 2001.
- Horvatic, prof. d-r Želko, Šeparovic, Zvonimir, Kazneno pravo - posebni dio, Nacionalna I sveucilisna kniznica, Zagreb 1999.
- Ignatovic, Đorđe, Kriminologija (deveto izmjeneno izdanje), Pravni fakultet – Univerziteta u Beogradu, Centar za publikacije, Beograd, 2008.
- Jenkins, P., Moral panic: Changing concepts of the child molesters in modern America, Yale University Press, New Haven, 1998.
- Kinnear, L. Karen, Childhood sexual abuse – second edition, Library of congress cataloging, Santa Barbara, California, 2007.
- Kling, J. PhD. B. Sexualized violence against Women and Children-A psychology and law perspective, The Guilford press, New York, 2004.
- Kluft, P. Richard, Incest-related syndroms of adult psychopatology, American Psychiatric Press, Washington.

- Konstantinovic-Vilic, Slobodanka, Nikolic-Ristanovic, Vesna, Kriminologija, Centar za publikacije pravnog fakulteta u Nisu, Nis, 2003.
- Lew, Mike, Victims No Longer- second edition (The Classic Guide for Men Recovering from Sexual Child Abuse), Harper Collins Publishers, New York, 2004.
- Marshall, L. William, Marshall, E. Liam, Serran, A. Geris, Fernandez, M. Yolanda, Treating sexual offenders (An integrated approach), Routledge, New York, 2006.
- Muntarhorn, Vitit, Article 34-sexual exploitation and sexual abuse of children: Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the V. 34, Martinus Nijhoff publishers, Boston, 2007.
- Novoselec, prof. d-r Petar, Kazneno pravo - posebni dio, Informator, Zagreb, 2003.
- Prendergast, E, PhD William, Treating sex offenders (A guide to clinical practice with adults, clerics, children and adolescents), Haworth press, New York, 2004.
- Richardson, Sue, Bacon, Heather, Creating a safe place (Helping children and families recover from child sexual abuse), Jessica Kingsley Publishers, London, 2001.
- Rittossa, Dalida, Seksualni delikti na stetiu djece, Hrvatsko udruenje za kaznene znanosti I praksu, Zagreb, 2007.
- Schetky, H. Diane, Green, H. Arthur, Child sexual abuse (A handbook for health care and legal professionals), Brunner Mazel, New York, 1988.
- Seto, C. Michael, Pedophilia and Sexual Offending against Children (Theory, assessment and intervention), American psychological association, Washington, 2008.
- Stojanovic, Zoran, Peric, Obrad, Krivicno pravo – posebni deo, Integra knjige, 2006.
- Wurtele, Sandy K., Miller-Perrin, Cindy L., Preventing Child Sexual Abuse (Sharing the Responsibility Child, Youth, and Family Services), University of Nebraska Press, London, 1992.
- Алексоски, проф. д-р. Стеван, Криминологија, Универзитет “Гоце Делчев” Штип, 2009 год.
- Бачановиќ, проф. д-р Оливер, Кривичноправна заштита на малолетни лица-жртви на кривични дела, во Зборникот на трудови Малолетничка правда - од идеја до практика, Ван Гог, Скопје, 2008.

- Буцакоски, проф. д-р Стефан, Казнено право - посебен дел (авторизирани предавања); ФОН, Скопје, 2005.
- Витларов, проф. д-р. Тодор, Казнено право - посебен дел (авторизирани предавања), 2-ри Август, Штип, 2008.
- Водинелиќ, В, Алексиќ, Ж, Криминалистичка методика, Центар за образование на кадри за безбедност и општествена самозаштита - Елисие Поповски Марко, Скопје, 1988.
- Здружение за заштита на правата на детето, Центар за детска правда (од семинарот одржан од 28.06.2002 – 30.06.2002), Правата на детето и малолетничка правда, Графохартија, Скопје, 2002.
- Кајзер, Гинтер, Криминологија, Александрија, Скопје, 1996.
- Камбовски, проф. д-р Владо, Казнено право - посебен дел; Просветно дело, Скопје, 2003.
- Котевски, Марјан, Николовски, Марјан, Методика на истражување на општ криминалитет, Соларис Принт, 2008, Скопје.
- Маљановски, м-р Крсте, Основни карактеристики на криминалната и казнената политика кон сторителите на кривичното дело силување во РМ, во Македонска ревија за казнено право и криминологија (казнена политика во РМ- посебно издание) Охрид, 2005.
- Новотни, Љ., Судска психијатрија, НИО Студентски збор Скопје, 1990.
- Правата на детето и работата на новинарите (осврт од аспект на правата на децата), Програма изготвена од регионалната кацеларија на UNICEF за централна и источна Европа и Заедницата на независни држави СЕЕ\CIS, UNICEF-институт за технологија во Даблин, 2007.
- Сулејманов, Зоран, Македонска криминологија, Графохартија, Скопје, 2000.
- Херман, Л. Цудит, Траума и закрепнување, Темплум, Скопје, 2000.
- Шурбановски, д-р. Наум, По затворот каде (прифаќање на осудените лица во општеството по издржаната казна лишување од слобода), НИО “Студентски збор”, Скопје, 1993 год.
- Convention on the Rights of the Child, United Nations, 1989.

- Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse, Council of Europe ,2007.
- Kazneni zakon Republike Hrvatske br. 152/08 достапен на <http://www.zakon.hr/z/98/Kazneni-zakon>
- Krivicni zakonik Republike Crne Gore, Sluzbeni list republike Crne Gore br. 70/04, 13/04
- Krivicni zakonik Republike Srbije, Sluzbeni glasnik Republike Srbije, br. 85/2005, 107/2005, 71/2009, 111/2009
- Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, United Nations, 2000.
- Protocol on the Prevention and Suppression of Sexual Violence against Women and Children, International Conference on the Great Lakes Region, 2006.
- The Stockholm Declaration and Agenda for Action, World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, 1996.
- Акционен план за превенција и справување со сексуалната злоупотреба на деца и педофилија 2009-2012 год.
- Дијагностичкиот и статистички прирачник за ментални нарушувања издаден во 2000та год. од страна на Американската психијатриска асоцијација
- Закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик, Службен весник на РМ бр. 19/04 од 30.03.2004 год.
- Закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик, Службен весник на РМ бр. 80/99 од 17. 12. 1999 год.
- Закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик, Службен весник на РМ бр. 7 од 15. 01. 2008 год.
- Закон за изменување и дополнување на Кривичниот законик, Службен весник на РМ бр. 139 од 04.11. 2008 год.
- Кривичен законик на РМ, Службен весник на РМ 37/96 од 29 јули 1996 год.
- Записник за одржан главен претрес пред Основниот суд во Штип, К.бр. 321/2008
- Пресуда на Апелациониот суд во Штип, КЖ-158/08

- Пресуда на Апелациониот суд во Штип КЖ. Бр.532/2008
- Пресуда на Основниот суд во Штип, К. Бр. 321/2008
- <http://megjashi.org.mk/?ItemID=B1E566BF0161DC469A0428A497A8624A>
- http://mk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%83%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0_%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D1%83%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B0_%D0%BD%D0%B0_%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0#.Do.A2.Do.B8.Do.BF.Do.BE.Do.BB.Do.BE.Do.B3.Do.B8.D1.98.Do.B0
- http://mk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%83%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0_%D0%B7%D0%BB%D0%BE%D1%83%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%B0_%D0%BD%D0%B0_%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0#.Do.9F.D1.80.Do.B8.D1.87.Do.B8.Do.BD.D1.81.Do.BA.Do.B8.D1.84.Do.B0.Do.BA.D1.82.Do.BE.D1.80.Do.B8
- <http://vecer.mk/default.asp?ItemID=A370BB9877810644A56C8CAA11472EF9>
- <http://www.a1.com.mk/vesti/default.aspx?VestID=93314>
- <http://www.a1.com.mk/vesti/default.aspx?VestID=94564>
- <http://www.a1.com.mk/vesti/default.aspx?VestID=96679>
- <http://www.bagra.org/node/546>.
- <http://www.childrensembassy.org.mk/?ItemID=9B89F42A3ADCF34F889C1E19FF9B8B31>
- <http://www.dnevnik.com.mk/?ItemID=9020CA27183A67439743EC1F52597AF5>
- <http://www.idividi.com.mk/vesti/makedonija/455462/>
- <http://www.lisica.mk/statija/3795>
- <http://www.stoppedofilija.org.mk/more.php?id=41>
- <http://www.stoppedofilija.org.mk/more.php?id=45>
- <http://www.stoppedofilija.org.mk/more.php?id=46>
- <http://www.stoppedofilija.org.mk/more.php?id=53>

- <http://www.stoppedofilija.org.mk/more.php?id=57>
- http://www.time.mk/story_224boe6fo0_article_106b877696.html
- <http://www.utrinski.com.mk/?ItemID=2EFAD03CE450EF489B0674F1F348780D>
- <http://www.utrinski.com.mk/?ItemID=9F066BED8DDB8148995F7730EBF6BEEF>
- <http://www.utrinski.com.mk/default.asp?ItemID=84BAEE20E707134A8822EC823CF545ED>
- <http://www.vecer.com.mk/default.asp?ItemID=F254386D175AC54E8C1E83260328A51B>
- <http://www.vreme.com.mk/DesktopDefault.aspx?tabindex=2&tabid=1&EditionID=1491&ArticleID=97853>